

Національний університет "Острозька академія"

Факультет романо-германських мов

Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота (проект)

магістра

на тему

Політичний Дискурс

Терези Мей

Виконала: студентка 6 курсу, групи МА-6

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Рішко Я.О.

Керівник Худолій А.О.

Рецензент _____

Острог-2020 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1 Характерні ознаки політичного дискурсу	6
1.2 Політична промова як компонент дискурсу	9
1.3 Типові характеристики політичних промов.....	13
РОЗДІЛ 2	18
ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ЖІНОК-ПОЛІТИКІВ	18
2.1 Лексичні особливості гендерного політичного дискурсу	18
2.2 Семантичні особливості гендерного політичного дискурсу	21
РОЗДІЛ 3	26
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОМОВ ТЕРЕЗИ МЕЙ.....	26
3.1 Лексичні особливості промов Терези Мей.....	27
3.2 Особливості вжитку термінів у промовах Т. Мей.....	37
3.3 Синтаксичні особливості промов британського політика.....	45
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

Вступ

Тереза Мей видатна політична діячка Великої Британії, колишній прем'єр міністр, представниця консервативної партії. Вона відома своїми радикальними промовами, які слугують цікавим об'єктом дослідження для багатьох ЗМІ, політологів та мовознавців.

Актуальність дослідження зумовлена політичною операцією під назвою «Брексит», яка тривала протягом 2016-2020 років. В результаті Об'єднане Королівство Великої Британії вийшло зі складу країн Європейського Союзу. Саме під час діяльності Терези Мей виникли перші заклики до прийняття такого рішення, а її промови вважалися лозунгами «Брекситу».

Мета даної наукової роботи дослідити особливості гендерні характеристики політичного дискурсу, а саме здійснити лексичний та синтаксичний аналіз на основі промов Терези Мей.

Завдання дослідження:

- виявити характерні ознаки політичного дискурсу;
- дослідити гендерні особливості політичного дискурсу;
- здійснити лексичний аналіз промов Терези Мей;
- класифікувати термінологію, вживану у промовах Терези Мей;
- дослідити особливості синтаксису у промовах британської політикині.

Об'єктом дослідження слугують політичні промови Терези Мей.

Предмет дослідження—лексико-семантичні та синтаксичні особливості промов Терези Мей.

Методи дослідження: психолінгвістичний метод, метод статистичного дослідження, метод контент-аналізу. Психолінгвістичний

метод дає можливість дослідити та зафіксувати певні фізіологічні реакції та мовні явища, які притаманні політикам. За допомогою метода статистичного дослідження можна встановити та проаналізувати мовні характеристики та закономірності, притаманні політичному дискурсу. Використовуючи метод контент-аналізу здійснюється аналіз та інтерпретація політичних текстів.

Наукова новизна дослідження. Саме поняття політичного дискурсу виникло у 50-их роках в колах кембриджських та оксфордських філософських шкіл. Однак на даний час дане питання залишається досі не систематизованим у основі гендерних питань, а також досі не визначено позитивні та негативні аспекти політичного дискурсу в плані державно-політичних процесів.

Практичне значення. З огляду на те, що робота охоплює як і лінгвістичні питання, так і політологічні, вона може бути корисною в обох галузях. Результати даного дослідження допоможуть краще розуміти особливості гендерного політичного дискурсу та можуть бути використаними при аналізі інших британських політиків.

Апробація. Основні теоретичні та практичні результати дослідження, які включені у роботу, доповідались на Міжнародній науково-практичній студентській конференції «Лінгвосоціокультурні аспекти комунікації», що відбулася у місті Острог, 26 березня 2020 року. За результатами конференції опубліковано статтю «Роль художніх засобів у промові экс-прем'єр-міністра Великої Британії Терези Мей» (на прикладі промови 13 липня 2016 року) у збірнику студентських наукових записок Національного університету «Острозька академія», серія «Філологічна», випуск 13.

Структура роботи: дана наукова робота складається з вступу, трьох розділів, один з яких теоретичний, методичний та дослідницький,

висновків, списку використаних джерел та додатків. Перший розділ має три підрозділи, другий розділ включає в себе два підрозділи, третій розділ також має три підрозділи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Характерні ознаки політичного дискурсу

Мова у політичному світі відіграє надзвичайно важливе значення. Це ключовий інструмент, який допомагає аналізувати та обґрунтовувати думки, доносити інформацію під впливом певних аргументів. З огляду на вищезгадані аспекти, до різних політичних промов, текстів завжди прикута увага не тільки політологів, але й мовознавців.

Керуючись дефініцією англійського слова «discourse», можна зробити висновки, що даний термін означає обговорення, міркування тощо. Прикметник, «політичний», який йому передує, обмежує це поняття «обговорення», тобто робить його вузьким[1]. Таким чином формується окремий напрямок у галузі мовознавства, який відрізняється своїми функціями, ознаками, та потребами використання.

Термін «політичний дискурс» вирізняється своєю лаконічністю, вмінням чітко висловлювати точку зору, дотриманням логічних зв'язків між реченнями та цільовою аудиторією.

У дослідженнях О.Шейгал виділено три методи до вивчення політичного дискурсу:

- 1) Дескриптивний метод, який спрямований на аналіз виступів, поведінки мовця, виявлення мовленнєвих маніпуляцій та розбір мовленнєвих засобів;
- 2) Критичний підхід, вивчається соціальна мораль, яка прихована у промові чи обговоренні;
- 3) Когнітивний підхід здійснює моделювання структур свідомості учасників, які належать до цільової аудиторії[2].

Основною і найважливішою функцією дискурсу вважається комунікативна функція. Завдяки дискурсивному характеру політичний дискурс має здатність здійснювати тиск та впливати на адресата за допомогою стратегій та маніпуляцій. Саме завдяки дискурсу, здійснюється комунікація незалежних систем, без яких не існує сучасної політики. З появою Інтернет мереж, вдалося організувати якісний простір для налагодження зв'язків між автором та реципієнтом. Ще однією специфічною рисою політичного дискурсу є наявність базової або опорної конструкції, від якої автор відштовхується у подальшій дискусії. Перевагою так званого фундаменту є ясна концепція, яка полегшує аналіз та розбір політичного матеріалу.

Чітке дослідження комунікативної функції політичного дискурсу зроблено американським вченим Д.Грейбером. У своїй праці він зазначає такі аспекти комунікації у політичній сфері:

- поширення інформації;
- контроль інформації;
- проекція в майбутнє та минуле.

Як раніше було зазначено, комунікативна функція відповідає за донесення інформації до аудиторії, проте, варто зазначити, що політичній сфері характерний своєрідний характер мовлення, тому зрозуміло, що здійснюється деякий контроль думок. Щодо здійснення проекції, автором промови розробляється аналіз позитивного та негативного досвіду по відношенню до певної теми[4].

Дуже часто у політичному дискурсі проявляється креативна функція, яка прослідковується у клятвах, присягах та доповідях. Це є природнім явищем, поза як цільова аудиторія надає великого значення словам мовця і плекає віру в нього.

Слід виокремити серед вищезгаданих функцій конструювання мовленнєвої реальності, в результаті якої виникають такі поняття як демократичний політичний дискурс та тоталітарний політичний дискурс. Тоталітарно-політичний дискурс дуже схожий на релігійний, де політичний лідер - це божество, який може мати надприродні сили. Демократично-політичний дискурс вважається сучасним і поширеним на політичній арені, під цим поняттям характеризується взаємодія політичного діяча з аудиторією, в той час як тоталітарно-політичний дискурс очікує тотальну довіру до політичного кандидата[3].

Окремим аспектом політичного дискурсу є власне його подача, тобто це може бути як і письмовий варіант, так і усний. До усної форми належать публічні виступи, дебати, інтерв'ю, конференції, письмова форма включає в себе різну документацію, угоди, маніфести, тощо. Проте, основною формою реалізації є політичний текст, зумовлений політичною активністю.

Отже, політичний дискурс – це окрема галузь мовознавства, зумовлена певними обмеженнями, сформована специфічними обставинами та призначена для вузького кола спеціалістів. Цим питанням займається багато мовознавців, які розробили власні підходи та характеристики для вивчення цього явища. Завдяки особливій конструкції політичного дискурсу можна виокремити такі його функції: поширення інформації та її контроль, вміння переконувати або доводити власну точку зору, здійснювати порівняльну проекцію, розробляти комунікативні стратегії та маніпуляції. Слід виокремити таку ознаку дискурсу як креативність, адже цей компонент допомагає зробити кожен матеріал неповторним та унікальним[2].

З огляду на географічні та етнічні чинники, сприйняття політичного дискурсу може бути різним. В залежності від країни та її форми правління влади, він може бути або тоталітарним, або демократичним. Це може

свідчити про різновид його інтерпретації та сприйняття цільовою аудиторією.

Підсумовуючи вищесказане, головним завданням політичного дискурсу є оцінити реальну ситуацію політики та дослідити її як окремий інститут через мовне наповнення.

1.2 Політична промова як компонент дискурсу

Політична промова – невід’ємна складова політичного дискурсу, якій притаманний лаконічно-політичний стиль. Промови політичного характеру поділяються на парламентську, мітингову, міжнародну та військову. Зазвичай, основа промови готується заздалегідь, тому саме цей фактор сприяє послідовному викладу інформації. У залежності від місця виступу, політичний текст промови може корегуватися, набувати експресивності та спонтанної креативності.

За схемою Д. Грісвелле, в основі побудови промови лежить залежність між елементами, компоненти комунікативної функції, проміжні етапи діяльності та мислення. В першу чергу, політичний діяч ставить перед собою головну ціль, яка являється фундаментом тексту і подальша його задача підібрати потрібні аргументи та вміти їх розтлумачити для цілісного аналізу. У момент відтворення інформації, автор промови вдається до вербальних і невербальних способів вираження головного змісту, які притаманні політичній комунікації[4].

Головними завданнями автора промови вважається довести свою правоту, вплинути на свій об’єкт шляхом добирання специфічної лексики, лінгвістичних прийомів та навіть користуватися психологічними навичками. Варто пам’ятати, що цільова аудиторія складається з різних верст населення, тому надто важливо завжди висловлюватись так, аби завоювати прихильність до себе. Одним з яскравих видів політичних виступів вважаються передвиборчі кампанії, дебати, присяги, тощо. Під

час таких дійств, необхідно сформулювати думку про себе торкаючись соціально-політичних тем. Для більшої ефективності політичні діячі вдаються до емоційності та перебільшення деяких нюансів. Слід пам'ятати, що запорукою успішної та вдалої промови є так званий «після ефект», який спонукатиме цільову аудиторію робити висновки над сказаним. Такий ефект досягається завдяки уважному підходу до організації та композиції промови, який складається з таких компонентів: чіткий та прозорий виклад інформації, логічна послідовність речень, тощо.

Перш за все, задля якісного проголошення промови, політичний діяч має чітко розуміти будову промови. Як будь-який публічний виступ, промова складається з вступу, основної частини та висновків. Кожна частина відповідає за певну функцію і завдання автора вдало та органічно їх поєднати.

Вступ - це надзвичайно важливий компонент промови, який дозволяє будувати власну стратегію автору промови у подальшому викладу інформації. За класифікацією Т. Нагорської, вступ може бути:

- вступ як привітання до аудиторії, який допоможе мовцеві встановити контакт з аудиторією;
- вступ, визначений структурою промови, де політичний лідер на самому початку висвітлює головну мету виступу;
- вступ, визначений комунікативною ситуацією, найбільш прийнятний для автора, коли є можливість оцінити обстановку та висловити власні спостереження щодо ситуації[7].

Як вже було зазначено вище, велика увага приділяється аргументам у політичних промовах. Безсумнівно, існують певні вимоги щодо використання аргументів. Дослідниця Л.Мацько у своїх дослідженнях виокремила такі характеристики аргументів:

- аргумент повинен бути істинним;

- теза та аргумент мають бути взаємопов'язаними;
- для кожної тези створюється окремий аргумент;
- при виборі аргументу, слід керуватися реципієнтом;
- використовувати образну форму аргументації[6].

Звідси можна зробити висновки, що створення аргументів – це клопіткий процес, на який впливає безліч чинників, які утворюють окрему систему аргументації. В основі коректного підбору аргументів лежить взаємозв'язок між тезою та власне аргументом та фокус на цільову аудиторію.

Для аналізу політичного тексту слід вирізняти види аргументації. Т. Анісімова пропонує два типи побудови аргументів – спадний та висхідний. Спадний тип характеризується використанням найвпливовіших аргументів на початку промови та потужним висновком у її кінці. Висхідний тип промови відрізняється своїм нагромадженням, тобто автор промови з кожною хвилиною тільки додає більшого значення своїм словам і в результаті виникає своєрідне напруження аудиторії[5].

Найпоширенішим типом аргументації вважається висхідний. Завдяки поступовій прогресії аргументів, досить легко тримати свою аудиторію у фокусі і реципієнту відповідно легше сприймається інформація. Однак це дуже делікатний момент так, як таке возвеличення може викликати пригнічення або навіть незацікавленість аудиторії.

Спадний тип побудови аргументів спеціалізується на миттєвому ефекті. Політичний лідер з перших слів захоплює увагу та викликає цікавість до себе. На протязі свого виступу аргументи поступово спадають, таким чином у реципієнта є можливість обдумати основний задум і дещо послабити уважність. Усвідомлюючи, що такий підхід може легко загасити цікавість, кульмінацією такої промови є висновки або заключна фраза. Здебільшого це вислови, цитати, які слугують контрастом. Саме таким

чином автор промови добивається цілі, а саме вводить слухача в шоковий стан, або спонукає до дій. Насправді, спадний тип аргументації дуже складний і вимагає чимало навичок і ретельної підготовки, тому він спостерігається в край рідко серед політичних діячів.

Не менш важливим аспектом політичної промови є заключна частина-висновки. Кожен політичний діяч має особистий стиль висловлення та свої власні погляди на фінальну структуру промови. Відомо, що політичний стиль характеризується чітким висловленням, тому вирішальні думки повинні звучати чітко і зрозуміло. У залежності від сфери застосування, висновки можуть мати різні види.

Прийнято виокремлювати три типи висновків, серед них: підсумкові, апелювальні та типологічні. Підсумкові висновки слугують для узагальнення тез та аргументів, які зазначаються у промові. Автор промови може поступово проаналізувати кожен етап промови, але також може подати стислий виклад на головну ідею. Апелювальні висновки створені для емоційної розрядки, які іноді є доцільними задля зближення політичного лідера з цільовою аудиторією. До таких висновків можна віднести якийсь жарт, заохочення до дій, або веселий вислів. Головною перевагою такого методу є можливість охопити поглядом аудиторію та простежити реакцію на політичний матеріал. Типологічні висновки створені більше для аудиторії, в основі яких закладено міркування, роздуми над інформацією, тощо. Проте, особливою рисою таких висновків є стимулювати реципієнта до проєкції на майбутнє[8].

Отже, аналізуючи характеристику та структуру промови, стає очевидно, що це невід'ємний компонент політичного дискурсу. Можливості, які представляє політична промова, створені для реалізації влади, відстоювання власної точки зору та впливу на цільову аудиторію. Дуже важливо дотримуватись правильної побудови, адже якщо уникнути

хоч один компонент, ефект може бути непередбачуваний. Найбільшим успіхом політичного виступу вважається залишити після себе враження, зацікавити та змусити аудиторію міркувати над поданими ідеями.

1.3 Типові характеристики політичних промов

Політична діяльність не вважається стабільною, це окрема система, на яку впливає безліч чинників. У залежності від географічного положення, міжнародних відносин та позиції на світовій арені, характеристика та специфіка стилю проголошення політичних промов різна.

Існує багато тверджень, що особливість політичної промови несе без емоційний, так званий «сухий» характер, проте під час проголошення промови, можуть виникнути непередбачувані обставини, які можуть бути провокативними, тому такі ситуації навпаки сприяють творчій та конструктивній реакції політичного лідера. У таких резонансних випадках проявляється здебільшого лексичне наповнення тексту, зокрема вигук, метафори, порівняння, заперечення, певні ідіоматичні повторення, акцентування ключових слів чи ідей. З огляду на такі нюанси, у процесі написання політичного тексту завжди враховують спонтанні відповіді мовця. Очевидно, що промова готується на ідеологічних засадах, з метою доведення певної лідерської позиції, тому наявність раптових запитань чи незапланованих моментів роблять виступ більш ефектним та незабутнім[8].

З огляду на те, що промова слугує певним своєрідним зв'язком політичного лідера з реципієнтом, потрібно виважено ставитись до форми подачі та самого контексту. Передусім, в основу закладено маніпулятивні стратегії, які своїм впливом змогли б вразити та переконати цільову аудиторію. Типовими характеристиками вважаються логічність,

образність, емоційність, використання суспільно-політичної лексики та різноманітні види синтаксичних конструкцій.

Логічність у політичних промовах має неабияке значення. Кожна промова має містити послідовний виклад інформації, та гармонійно поєднувати основні ідеї. Так як основна функція політичного тексту – це переконання у певній точці зору, дуже важливо не відриватися від головного посилу і не нагромаджувати слухача лишніми деталями, які не стосуються теми промови.

У типовій політичній промові, не існує чіткого стандартного набору образів, які можуть використовуватися політичними лідерами. В залежності від політика, від теми промови та від власне стилю висловлення підбираються образи. Найбільш поширеним прикладом є батьківство, коли батько робить все необхідне для щасливого майбутнього своєї дитини, тобто держави. Іноді це може бути образ юної недосвідченої дівчини, якій потрібні надійні захисники, для захисту її честі та гідності. Можливий також образ вождя, який прагне довіри та покори від свого племені. Завдяки образам, політичний діяч може змалювати ситуацію, у якій мовець чи реципієнт мають змогу об'єднатися і знайти спільну мову[8].

У плані емоційності, слід зауважити, що вона може проявлятися у різних аспектах. Вона може проявлятися у поведінці, жестах та у лексичному наповненні. Всі політичні діячі, незалежно від статі, намагаються залучати певні жести для підсилення своїх слів. У кожного політика існує певна абетка знаків, за якою його колеги можуть передбачити команду чи реакцію на ситуацію або питання. До прикладу, Маргарет Тетчер використовувала свої рукавички як знак початку та кінець переговорів. Британська королева Єлизавета II також застосовує подібний метод, але з допомогою сумочки та окуляр. У залежності від

освіти політичного лідера, доволі часто можна помітити слова – професіоналізми чи навіть жаргонізми у політичних промовах. З допомогою таких термінів політичному діячеві легше пояснити свій задум або відповісти на запитання занурюючись у свою зону комфорту. Безперечно, існують фрази з негативним чи образливим підтекстом, але щоб уникнути міжнародних або публічних конфліктів, як правило, вони завуальовуються з допомогою народної творчості, а саме афоризмами, приказками, тощо[9].

Зазвичай, теми політичних промов торкаються суспільно-політичних тем, тому відповідна термінологія сприймається належним чином. Як правило, це теми патріотизму, державотворення, соціальної складової та питання з фінансового забезпечення. З одного боку – це вагомий плюс, адже такі теми користуються чималою популярністю і вони викликають шквал емоцій у цільовій аудиторії. З іншого боку – надто чутливі теми, тому кожне слово політичного лідера має стратегічне значення і може сприйматися по-різному. З огляду на різні соціальні верстви публіки, використання політичної термінології зробить виступ красномовним, проте дещо ускладненим для сприйняття. Враховуючи той факт, що політичному дискурсу притаманний публіцистичний стиль, терміни повинні використовуватись політиками, але пояснюватись на прикладах, адаптованих до аудиторії.

Задля виразності промови, політичні діячі широко використовують різноманітні синтаксичні конструкції та стилістичні прийоми. До різновиду синтаксичних засобів слід віднести:

- нормативні структури, які базуються на контексті, здебільшого це тип тональності, план викладу, композиційно-мовленнєва форма;

- синтаксичні структури, яким притаманний абстрактний характер, враховують такі деталі як довжина речень, порядок слів у реченні та типи семантики[9].

До стилістичних прийомів відносяться розміщення певних структур в одному реченні або поєднання несумісних елементів в одному фрагменті. Дивлячись на зміни структури, слід зауважити певні засоби, які їм підпорядковуються. Наприклад, редукція синтаксичної структури, експансія синтаксичної структури та трансформації синтаксичної структури.

Саме слово редукція, з англ. «reduction» означає скорочення або зменшення. Очевидним є те, що застосовуючи саме цей метод, автор промови може робити це навмисно через певні обмеження або щоб уникнути тавтології, а також припускається ненавмисне уникнення синтаксичних структур через емоційний рівень[10].

Беручи до уваги експансію синтаксичної структури, можна відразу зрозуміти, що це повна протилежність попереднього різновиду. З етимології слова з англ. «expand», яке перекладається як розширення, можна зрозуміти, що у разі використання, політичний текст наповнюється повтореннями, вставними виразами та акцентуванням ключових слів.

Найпоширенішим різновидом синтаксичної конструкції слугує трансформація. Вона включає в себе риторичні запитання, інверсії, які допомагають підкреслити та наголосити на певних словах та встановити контакт з аудиторією[11].

Отже, типовими характеристиками політичних промов вважаються логічність, образність, емоційність, суспільно-політична лексика та різноманітність синтаксичних структур та стилістичних прийомів. Відповідно до певних нюансів, кожна особливість характеризується окремими елементами, які впливають на суцільну конструкцію промови.

Задля аналізу політичного тексту, варто також брати до уваги освіту, характер, місце знаходження політичного лідера та інтереси держави якої він представляє. Всі вищевказані компоненти сприяють якісному процесу написання політичної промови, проте, політичний лідер повинен завжди бути готовим до імпровізації під час непередбачуваних ситуацій.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ ЖІНОК-ПОЛІТИКІВ

2.1 Лексичні особливості гендерного політичного дискурсу

У лінгвістиці виокремлюють такі поняття як фемінність та маскулінність, які відіграють важливу роль при аналізі творів, промов тощо. Саме поняття фемінність передбачає сукупність певних психологічних, фізичних факторів, які впливають на поведінку, висловлення та ставлення до жінок суспільства в цілому. Маскулінність відповідає за традиційно прийняті норми, які мають патріархальний характер та слугують формуванню самореалізації чоловічої статі. Наразі американські та французькі науковці Елен Шовалтер та Неллі Ферман досліджують питання проблеми жіночого виживання мови. Причинами такої заклопотаності стала збудована мовна система чоловіками, яка через історичні обставини була нівельована чоловічим суспільством, в результаті такий термін як «жіноча мова» зник з усіх лінгвістичних джерел[12].

Незалежно від країни, сучасному суспільству нав'язують як і чоловікам, так і жінкам, стереотипні тенденції мовлення, які відображаються у політичному дискурсі. Гендерні стереотипи – це консервативні норми та правила, які створені для визначення соціального статусу жінок та чоловіків, а також встановлюють гендерні відмінності та взаємовідносини. Однак, найбільше на формування гендерних особливостей впливає характер, сфера діяльності та професія. Саме ці основні складники можуть підсилити значення гендерних аспектів в плані поведінки та комунікації, або навпаки, знейтралізувати їх.

Згідно спостережень, політичні діячі чоловічої статі охоче беруть участь у дебатах чи відкритих дискусіях, щоб таким чином довести свою лідерську позицію або висловити власну точку зору ієрархічного

характеру. Їм притаманна впевненість у конфліктних ситуаціях та сміливість вираження думок.

Політичним діячкам притаманний дипломатичний стиль комунікації у політичному дискурсі. Саме з допомогою такого методу політичним лідеркам вдається відразу знайти контакт з аудиторією та викликати до себе симпатію[11]. Як правило, беручи участь у політичних дебатах, жінки-політики ведуть себе стримано та виважено, намагаючись уникнути міжнародних та внутрішніх конфліктів. Бажаючи зайняти якусь політичну посаду, на кар'єрному шляху жінки-політика ведеться постійна боротьба за право лідерства, тобто вона повинна надати докази, що дійсно здатна представляти інтереси країни та жіноцтва. З огляду на такі нюанси, у політичних текстах політичних діячок можна прослідкувати таку особливість: висуваючи певну гіпотезу жінка-політик відразу підкріплює її аргументами та причинами задля переконання. Ця тенденція має двохзначний підхід у комунікації політичного дискурсу: з одного боку, така модель висловлення доводить, що жінка здатна справитися з емоціями і виважено доводити власну точку зору, з іншого – це бажання виправдати почуття недовіри до своїх сил та амбіцій.

У ставленні до лексичного наповнення жінкам-політикам притаманна властивість використовувати пестливі суфікси, з допомогою яких вони виражають свою чутливість, співпереживання, тощо. Враховуючи фонетичний аспект, з допомогою таких суфіксів, політичний текст набуває милозвучності, тим самим викликає доброзичливість у аудиторії. У випадку нестандартних ситуацій жінці простіше інтуїтивно підібрати потрібні слова, які б задовольнили реципієнта. Вона не соромиться показати свої переживання на публіку, тим самим використовує емоційні вигуки, чи вставні слова, але це виглядає цілком природно. Важливою деталлю промови жінки-політика є те, що будучи у повсякденному житті берегинею родини, цю модель вона переносить на

ділову комунікацію, також використовуючи займенник «ми» тим самим підкресливши свою приналежність до єдиного суспільства. Варто також зазначити, що на відміну від чоловіків-політиків, політична лідерка має змогу демонструвати свою поступливість, таким чином вона додає гнучкості своїй промові і веде комунікацію успішніше ніж політичні лідери чоловічої статі.

Яскравою рисою гендерного політичного дискурсу є впевненість у власних словах. Іноді можна помітити, особливо під час дебатів, що жінки-політики, тримаючись певної тенденції іноді в кінці, від емоційної напруги дають волю емоціям. Це проявляється з використанням таких фраз: «*I believe*», «*It seems to me*», «*I would like to add*», з допомогою таких хитких конструкцій, можна відчувати сумнів, неточність або навіть некомпетентність у певній галузі. В той час політичні лідери чоловічої статі вважають за потрібне приховувати власні переживання і тільки через фізичний стан можна зрозуміти реальний стан ситуації[12].

Спільно з політичними діячами чоловічої статі, їхні опонентки часто звертаються до юридичної термінології для надання промові красномовства використовуючи такі терміни як держава, суверенітет, меморандум, конституція тощо. Дана лексика вважається базовою тому присутня у кожному тексті політичного значення, а вміння нею користуватися вважається обов'язком політичного діяча. Наступною традиційною рисою гендерного політичного дискурсу вважається вживання усної народної творчості. Залежно від країни, майже завжди у політичній промові відгукується якийсь прислів'я чи приказка або притча. З допомогою фольклору можна прояснити багато незрозумілих понять, адаптуючи їх для цільової аудиторії. Фольклор – це ключ до об'єднання різних верств населення у одне ціле, тому вмійучи вдало застосувати цитати чи уривки усної народної творчості додають впевненості та переваги політичному діячеві. Однак, з огляду на географічне положення

держав та політичну систему, кожен політичний лідер не залежно від статі інтерпретує усну народну творчість по-своєму. Звісно, слід враховувати тему політичного матеріалу та її адресата, але головне завдання полягає у здатності його раціонального і влучного використання[11].

Отже, з огляду на гендерні особливості політичного дискурсу, можна зробити висновок, що в історичному минулому існувало поняття «жіноча мова», яка мала право на існування у політичній сфері. Під тиском патріархального суспільства, цей термін поступово почав згасати, тим самим створюється натомість штучна мовна система, центром якої є чоловіча стать. Політичні діячі жіночої статі переживають непрості часи й до сьогоднішнього дня, відчуваючи до себе недовіру та упереджене ставлення. На політичну кар'єри жінки випало чимало випробувань, поза як сформований стереотипами образ домогосподарки не дозволяє повністю завоювати поваги та визнання політичних діячів чоловічої статі. Перебуваючи у такому напруженні, жінці-політику доводиться завжди знаходити дипломатичне рішення до виникаючих завдань та бути готовою поступатися деякими міркуваннями. Слід зауважити, що поява жінки на політичній арені несе за собою ряд змін та реформацію поняття політичного дискурсу. Вміння використовувати професійну термінологію та гармонійно поєднувати його з різноманітними літературними прийомами сприяє реалізації політичного піднесення кар'єри. На відміну від політиків-чоловіків, жінки здатні до конструктивного та зваженого діалогу для вирішення будь-яких питань. Посилаючись на материнський інстинкт жінки-політики здатні співпереживати, не приховуючи власних емоцій на відміну від своїх колег-чоловіків.

2.2 Семантичні особливості гендерного політичного дискурсу

У залежності від виду політичного дискурсу, семантика гендерного політичного дискурсу може бути різною. Відомо, що існує два типи політичного дискурсу за особливостями політичного дискурсу – це

тоталітарний та демократичний. Здебільшого до основних характеристик семантики політичного дискурсу належать: стиль викладу, риторика та статус мови. Особливі відмінності семантичного аспекту помітні на риторичному рівні.

За класифікацією Поля Рікера можна поділити риторіку на три рівні:

- конфліктний рівень дискусії;
- рівень «доброї політики»
- рівень цінностей[13].

Щодо конфліктного рівня дискусії, варто зазначити, що це стосується переважно дебатів, відкритих обговорень тощо. На цей фактор впливають відносини між політиками, інтереси партій чи країн, які вони представляють, політичний контекст ситуації, базові знання, досвід тощо. Поняття «доброї політики» полягає у проектуванні та здійсненні намірів, які політичний діяч обіцяє перед своєю аудиторією, як правило це стосується тем суспільно-політичного характеру. Основним завданням такого рівня є наблизити реальну ситуацію до ідейного варіанту, яка матиме універсальний характер. Говорячи про рівень цінностей, він включає в себе співвідношення політичної діяльності та характери власне політичних лідерів.

Посилаючись на режим політичного дискурсу, основною метою дискурсу є переконання. Як вже було зазначено раніше, дискурс може бути як і реальний, так і ідеальний. Ідеальний дискурс формується на безтермінових умовах та вирішенні практичних проблем. Також слід враховувати цілковите мовне розуміння та гнучкості. Реальний дискурс має лімітовану кількість часу для вирішення проблем, але позитивною рисою вважається відсутність погроз, примусу та шантажу. На практиці ідеальний та реальний дискурс перетинаються і гармонійно поєднуються. Ідеалізований політичний дискурс на практиці рідко застосовується, але

його функції ідеального дискурсу стають правилами, які допомагають здійснювати регулятивні дії щодо реального політичного дискурсу[19].

Слід зауважити, що всі політики надають надважливого значення семантиці політичного тексту промови. На основі цих суджень виник термін «політична мова», яка стала основним засобом комунікації у політичному дискурсі[13]. Однак, коли політичні лідери зацікавлені у пошуку спільного контакту з аудиторією, вони адаптуватимуть свої думки якомога зрозуміліше. В результаті чого, поняття професійної лексики розвіюється, натомість вони повинні розуміти, що реципієнт сприймає інформацію як одне ціле, тому має бути логічність у застосуванні всіх необхідних термінологій та вдале поєднання його з стилем мовлення.

За твердженням О.І. Воробйової, існує таке поняття як «політична мова», яка за своєю семантичною структурою поділяється на політеми. Політема – це сукупність понять, які мають відношення до ролі особистості у суспільстві. Як правило, базовим компонентом політеми слугує політична термінологія. За своєю структурою власне політичний термін є нейтральним, але у залежності від емоційного наповнення та ситуативного нюансу, він може набувати як і позитивного, так і негативного значення[13]. Цей аспект у вживанні термінології породжує певні семантичні зв'язки, які відіграють важливу роль у творенні політичних текстів. Найчастіше, саме жінки-політики звертають увагу на семантичні причинно–наслідкові відношення. Це застосовується у використанні певної ідеї та наведенні відповідних аргументів. Від початку до кінця промови важливо дотримуватися логічного викладу, застосовуючи необхідні образи задля ефективного сприйняття.

З допомогою впливу засобів масової інформації, особливості гендерних питань у політичній сфері почали частіше висвітлюватися. Коли раніше політичний лідер коментував певну подію чи висловлював власну

думку – це сприймалося звичним явищем, в той час як висловлення жінки-політика розцінюється певною новизною, експериментом у політичній галузі. Доволі часто неточна чи так звана «хитка» фраза політичної діячки вважається тотальною помилкою і стає швидко помітна на просторах Інтернету або інших видань, після якого слідує масове обговорення та навіть критика. Схожий випадок був у кандидатки на посаду президента Сполучених Штатів Америки Гіларі Клінгтон «*In my White House, we will know who wears the pantsuits*»[12]. Така на перший погляд весела цитата викликала неабиякий ажітаж серед місцевих ЗМІ і дала поштовх до пошуку підтексту. Схожий випадок під час емоційного коментування був у экс-преме'р міністерки Великої Британії Терези Мей «*Yes, I kicked that Swan to death but it was in my way, and therefore in the way of my country*»[15]. В образі лебедя політична лідерка описує Європейський Союз, який нібито зачаровує своїми зовнішніми перспективами, але є перешкодою на шляху внутрішніх амбіцій.

Окремим аспектом семантичних положень політичного дискурсу вважається таке поняття як «жіноче речення» або «*woman's sentence*», що було започатковано письменницею Вірджинією Вульф. Проте функція цього поняття стосується письма. Згідно основним положенням теорії Вульф, чоловіками було започатковано певні стандарти спілкування, яким жінки корилися, там самим робили «відчуженою» свою природню манеру висловлення. Пізніше пошуками автентичної жіночою мовою зайнялися М. Еттвуд та М. Ломмекс[13].

Отже, семантика гендерного дискурсу включає в себе ряд особливостей, які впливають на зовнішній вид політичного дискурсу. Найважливішими принципами семантики є стиль викладу, риторика та мовний статус. В залежності від обставин, політичні діячі за допомогою інтонації, жестів мають можливість наповнювати значення термінів власноруч. Спираючись на початкове використання певного поняття,

формуються семантичні причинно–наслідкові відношення. З огляду на дослідження вчених, чоловіки-політики надають своїм промовам експресивного характеру аби довести свою домінантність, натомість жінки-політики зацікавлені більше у досягненні взаєморозуміння з аудиторією та власній самореалізації на політичній арені.

РОЗДІЛ 3

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОМОВ ТЕРЕЗИ МЕЙ

Тереза Мей – видатна британська політична діячка, яка представляла інтереси консервативної партії. Через свою політичну приналежність, багато хто вважав її наступницею Маргарет Тетчер. На початку політичної кар'єри на посаді прем'єр – міністерки, їй вдалося здійснити першою візит до Дональда Трампа після інавгурації, а також зустрітися з канцлеркою Німеччини Ангелою Меркель. Маючи досвід роботи у внутрішніх справах країни, вона дуже добре розуміла економічні та соціальні проблеми жителів Великобританії. Вона не боялася різко висловлюватися у своїх промовах, тому увійшла в історію як радикальна, рішуче-налаштована політична діячка. Свої стратегічні та войовничі дії вона підкріплювала емоційними промовами, беручи участь у безлічі переговорах з Європейським Союзом та урядом Сполучених Штатів Америки. На шляху втілення своїх цілей їй неодноразово намагалися відправити у відставку конкуренти, виписуючи Терезі Мей вотум недовіри, проте кожного разу, ця сильна жінка не здавалася і вперто рухалася дотримуючись своїх принципів. Свою аудиторію Мей завоювала своєю гнучкістю та прагматизмом, що надали їй статус «свинцевої леді». За період роботи прем'єр – міністеркою, Тереза Мей була готова вирішувати питання не тільки дипломатичним шляхом, але й так званими «холодними діями». Саме вона підтримала вторгнення британських військ в Ірак, неодноразово відверто висловлювалася про свої погляди на вихід Великої Британії з Європейського Союзу та не приховувала свого негативного ставлення до емігрантів. З перших днів свого лідерства у якості прем'єр – міністерки, вона продемонструвала власні консервативні погляди.

Проте, варто зазначити рису, яка присутня у кожній її промові – це патріотизм. Всі її дії, мрії стосувалися благополуччя та щасливого

майбутнього Великої Британії. Тереза Мей прагнула віддано служити своїй державі, тому зачіпаючи тему патріотичних цінностей, можна було помітити її емоції. Окрім міжнародних питань, велику увагу Тереза Мей приділяла й соціальній політиці. Насамперед варто виокремити питання узаконення одностатевих шлюбів, заборона куріння у громадських місцях та ратифікація законів про боротьбу з кліматичними проблемами. Керуючись недипломатичними методами, політична діячка відверто застосовувала лозунги націоналістичного характеру.

Безперечно, дотримуючись жорсткого регламенту керування державою, Тереза Мей мала як і своїх прихильників, так і конкурентів. Їй доводилося змінювати свої рішення миттєво, адже багато було спроб зірвати її наміри та відправити лідерку у відставку. Проте, такі перешкоди тільки зміцнювали політикинню і навпаки давали їй поштовх рухатися далі. Найбільше таких незапланованих нюансів траплялося під час дебатів, але Тереза Мей уміла підібрати певні аргументи, які були гідними відповідями, тим самим вигравати так звані «маленькі бої» над своїми супротивниками. З огляду на таку яскраву політичну діяльність, кожна політична промова має свій особистісний характер, індивідуальний підхід, патріотизм, категоричні професійно-обґрунтовані аргументи та мотиваційні гасла.

3.1 Лексичні особливості промов Терези Мей

Консервативні погляди Терези Мей прослідковуються не тільки у її політичній діяльності, проте й цей ретельний, прагматичний підхід відчувається у політичних текстах. Найяскравішими промовама Терези Мей вважаються на початку її діяльності як прем'єр – міністерки, політичні тексти стосовно Брекзиту та кульмінацією варто вважати її прощальну промову. Саме на основі цих матеріалів було здійснено лінгвістичний аналіз.

Кожен політичний текст наповнений різноманітними лексичними явищами, які допомагають відразу привернути до себе увагу. Політична лідерка використовує стратегію наголошування ключових термінів, задля введення реципієнта у курс справи, здебільшого це стосувалося промов на тему Брексит. Яскравими прикладами слугують фрази: *reject the European union, crucial choice, leave the European Union, make a decision to leave or to remain, great deal, right deal*[15]. З огляду на вищесказані словосполучення, очевидно, що Тереза Мей застосовує гру слів, тобто синонімічний прийом, який виражає чітке бажання донести до аудиторії головний зміст промови. Безперечно, ці вислови вживаються з невеличкими паузами, проте у них закладений маніпулятивний характер. Передусім, така тактика допомагає якомога швидше знайти контакт з реципієнтом та швидко зорієнтувати його. Водночас, таке повторювання головної ідеї може викликати роздратування у аудиторії, а також можлива втрата цікавості до предмету обговорення.

Інший компонент лексичного наповнення вважається використання образності. У промові призначеній Брекситу, головним мотивом такого категоричного рішення вважаються економічні відносини та неконтрольовані потоки емігрантів. В уособленні Європейського Союзу, Тереза Мей використовує словосполучення *white swan*, тобто білий лебідь, який стоїть на шляху амбіцій свинцевої леді. Стосовно питанням емігрантів вжито вираз *false dichotomy*, таким чином політикиня намагається висловити своє невдоволення у ситуації з емігрантами, так як у них вона вбачає причину національної роз'єднаності. У своїх промовах перед своїми колегами, членами консервативної партії, Тереза Мей обурюється, і описує процес населення країни громадянами різних держав фразою *I don't like snakes, though it might lead some to ask why I am in politics*[17]. Політична діячка вважає, що емігранти мають негативний вплив на робочому ринку, що має поганий відтиск на економічних відносинах, а також порушено духовні цінності корінних жителів

Сполученого Королівства. Також Тереза Мей вважає, що уряд Великої Британії може власноруч контролювати процес інтеграції емігрантів з Європейського Союзу, при цьому зберігати безпечні торгові відносини.

Також у продовж переговорів Терези Мей з Європейським Самітом, з 2 жовтня у політичних текстах виникають два поняття *soft Brexit* та *hard Brexit*[15]. Звідси можна зробити висновки, що вищезгадані вислови розглядаються як два варіанти планів виходу Великої Британії з Європейського Союзу. Перекладаючи значення слів, зрозуміло, що перше словосполучення має позитивне значення, а інший відповідно негативне. У ході різних політичних перешкод, які почали виникати на шляху Терези Мей, вона не могла передбачити стабільних наслідків такого важливого кроку, тому презентувала два сценарії. Враховуючи ризики, які слідували за Брекситом, впевненість політичної діячки була під сумнівом, доказом цьому слугує уривок з промови:

No one knows what will happen. We may leave without protections that the deal provides [17]. Незважаючи на впевненість Терези Мей та рішучий тон на протязі всієї промови, вищезгадана цитата робить певний контраст між категоричною стратегією політикині і невідомим майбутнім, яке не має гарантій. У додаток до цього, думка про вихід Великої Британії з Європейського Союзу скидається більше на авантюру.

На противагу своєму напористому та категоричному стилю, у промовах Терези Мей завжди присутні моменти, де вона згадує ким вона є і хто є над нею зверху:

I made this pledge then, to the people that I serve; Her Majesty the Queen has asked me to form a new government [17]. Ці моменти можна розцінювати з двох аспектів. З одного боку вона визнає важливість власної посади та всіляко підтримує участь королеви у політичних справах, а з іншого боку – це добре обміркований стратегічний хід з метою завоювати прихильність до своєї кандидатури від вищого керівництва. Однак, варто зазначити ще одну функцію вищевказаних цитат, а саме – довіра. Саме

таким чином політична лідерка намагається продемонструвати надійні та міцні взаємозв'язки з владою, підвищуючи власний авторитет у очах цільової аудиторії.

Зважаючи на лаконічний стиль висловлення, притаманний Терезі Мей, можна зрозуміти, що політична діячка завжди конкретизує свої думки, а тому не використовує зайвої інформації. Проте, задля більш ефектного та переконливого звучання власних ідей, колишня прем'єр-міністерка вдається до художніх засобів, яким деколи притаманний саркастичний характер. Використовуючи у своїй промові метафору *precious bond* на позначення терміну *Union*, тобто союзу, вона дозволяє своєму реципієнту задуматися про який союз йдеться мова, вже згодом, вона дає підказку, називаючи назви частин Об'єднаного Королівства. Тут відчувається консервативний погляд політикині, яка вкладає у поняття союз власні бачення, доказом до цього є фраза:

It means something else that is just as important [18]. Тереза Мей дивитися на майбутнє Великої Британії через призму минулих століть, коли її країна була осторонь Європейського Союзу. Такі погляди вона успадкувала від свого попередника Девіда Камерона, який плекав надію утворити об'єднану національною єдністю державу.

Зазначаючи свій нелегкий карколомний шлях політичної кар'єри, Тереза Мей застосовує метафору *the road ahead will be uncertain at times*[18], яка окреслює всі труднощі, які можуть виникнути йдучи до мети. У промові, лідерка стверджує, що її народ підтримує, виходячи з результатів референдуму за допомогою гіперболи: *they did so with their eyes open*[17]. Цим висловом вона прагне показати взаєморозуміння між нею, у якості прем'єр - міністерки, та населенням. Саме заради добробуту громадян політична діячка готова на такі серйозні кроки, які вимагають обґрунтованих рішень. Також у даній гіперболі можна помітити проміжки власного характеру. Демонструючи необізнаність та покірність народу,

Тереза Мей подає себе у певному образі божества, яка своїми ідеями вирішить суспільно-економічні проблеми.

У своїх політичних поглядах, Тереза Мей неодноразово висловлювалася доволі упереджено до емігрантів. Її обурює доступний та відкритий кордон, тому вона постійно наголошувала на відновленні посиленого контролю на теренах держави. Однак, маючи певну позицію, колишня прем'єр – міністерка робить ще одна суперечне рішення:

I want us to be a home to the pioneers and innovators who will shape the world ahead[20]. Дивлячись на прихований зміст цієї цитати, можна зрозуміти, що можливість емігрувати буде доступна вибірково. Таке дипломатичне рішення можна розцінювати як подвійний стандарт, тим самим перекреслюючи все сказане стосовно права на перебування іноземних громадян. Очевидно, що беручи до прикладу так звані «робочі» професії, для Терези Мей корінне населення у пріоритеті. Піднімаючи таке важливе питання, політична лідерка здійснює подвійний хід: її авторитет зростає ще більше у очах населення робочого класу, так як вона показує свою обізнаність у ситуації, а також тим самим пропагандує непривітне ставлення до емігрантів серед місцевих жителів.

Досліджуючи політичну діяльність Терези Мей, неможливо оминати тему економічних відносин. Власне торгівля та стратегічне партнерство вважалися основними акцентами програми політичної діячки. Аналізуючи проблеми економіки, Тереза Мей розуміла проблеми та недоліки, які заважають процвітати її країні. Доказом такого аналізу слугує фраза:

I set out why the existing models for economic partnership either do not deliver the ambition we need or impose unsustainable constraints on our democracy[19]. Ключовими словами цієї цитати вважаються *ambition*, *impose*, *constraints* саме з допомогою таких абстрактних іменників, Тереза Мей намагається висловити своє невдоволення співпрацею з Європейським Союзом, епітет *unsustainable* підкреслює напруженість всієї

ситуації. Також вона підкреслює проблему географічних обмежень у торгівельних відносинах:

Many of our farmers feel that the Common Agricultural Policy does not work for them; many in fishing communities feel the same about the Common Fisheries Policy [19].

Розбираючи промови Терези Мей варто відмітити, що коли йдеться мова про наголошення важливих речей або коли ж політична діячка прагне досягти кульмінації, вона застосовує такі художні засоби як гіперболу та літоту, що робить блискавичний ефект на цільову аудиторію. До прикладу, фраза *work around the clock* є яскравим прикладом гіперболи, аби охарактеризувати наднормовий робочий день. Цю гіперболу було застосовано на початку промови задля встановлення контакту з цільовою аудиторією, з метою викликати до себе симпатію. Іншим прикладом є словосполучення *take the big calls*, яке насправді дуже влучно характеризує всю політичну діяльність Терези Мей та додає певної експресивності промові. Окрім експресивності, гіпербола у промовах політичної лідерки має провокативний характер поєднуючи з собою риси патріотизму. До такого різновиду належить фраза:

A country that is proud to stand up for its values[18]. Насправді, даний приклад може інтерпретуватися по-різному: з одного боку – це яскравий момент прояву патріотизму, тобто країна має певні принципи та унікальну ідентичність, які не хоче втрачати будь-якою ціною, таким чином Тереза Мей демонструє, що для неї важливі певні цінності, які вона не готова проміняти на якусь вигідну торгівельну умову; з іншого боку – це у деякому сенсі егоїстичний хід, який означає, що прем'єр – міністерка Великої Британії готова ризикнути та не боїться конфліктів з іншими державами. Іншим зразком провокативної гіперболи слугує фраза:

A country that works not for a privileged few, but for every one of us.[18] Не дарма цей вислів було сказано у завершальній частині промови, адже це звучить як підсумок ти всіх закликів, які анонсує Тереза Мей. Цей вислів

можна розцінювати як дипломатичний хід, поза як політикиня робить акцент на єдності населення Великої Британії. Вона не хоче розділяти суспільство на соціальні класи, використовує займенник *us* для узагальнення. Також дана цитата звучить як заклик не сподіватися на когось, а формувати процвітаючу країну у середині кожного громадянина.

Тереза Мей послуговується літотами у своїх виступах. Так як політична діячка використовує її водночас з гіперболою, яка є потужнішою та ефектнішою, літота не є настільки помітною, проте слугує легким контрастом. Доказом цього є цитата:

Britain might at times have been seen as an awkward member state[17]. У уособленні назви країни Тереза Мей вбачає попередній парламент, діяльність якої політична лідерка критикує і описує незграбним. Застосовуючи такий художній засіб як літота, Тереза Мей залагоджує деякі суперечки з Європейським Союзом, надаючи їм дипломатичний характер:

It was not attempt to do harm to the EU or to any of its remaining member states [18]. Як політикиня з великим досвідом, політична лідерка чітко усвідомлювала, що виходячи зі складу Європейського Союзу, фундамент цього союзу зруйнується і як наслідок можуть виникнути певні суперечки та відкриті конфлікти, тому дієслово *harm* слугує певним пом'якшенням. Говорячи про Брексит, у промовах Терези Мей помітні не тільки гіперболи, метафори та епітети, але й наявні декілька прикладів літоти, одним з них вважається:

They vote for change. Описуючи результати референдуму, політична діячка зазначає рішуче-налаштований настрій населення країни, тому під словом *change* надто узагальнено охарактеризовано той переворот, який очікує на все Об'єднане Королівство.

Цікавим фактом є те, що задля створення деяких художніх прийомів політична лідерка використовує за основу прості звичайні слова з комбінацією термінів, зазвичай економічних та юридичних. Сюди

відноситься метафора *trading nation*, так як політична лідерка вірить у створення нових торгівельних відносин, дана метафора окреслює результат, який буде можливий після вдалих торгівельних зразків. Окрім метафори, таке незвичне поєднання можливе також з гіперболою:

We translate the body of European law into our domestic regulations [18]. Так як Велика Британія планувала внести корективи на законодавчому рівні, беручи за основу європейське законодавство, уряд полегшує собі роботу, здійснюючи тільки поправки. Доволі часто у промовах Терези Мей можна зустріти таку метафору як *economic shock*, якою вона описує ситуацію, що може виникнути після виходу Великої Британії з Європейського Союзу. Однак на противагу одному сценарію, політична лідерка використовує метафору *a giant open for business*, цим явищем вона описує свою державу згідно оптимістичного плану Брекситу. Продовжуючи тему Брекситу, Тереза Мей керується такими епітетами як *decisive, enduring, final, great, last, reachable* тим самим вона наголошує на необхідності прийняття такого рішення, через те, що країна потребує змін і доказом цього слугує метафора: *a profound damage to faith in our democracy*. Усвідомлюючи, що населення Великої Британії перебуває досить у депресивному та зневіреному стані, тому вона наголошує на довірі до нового уряду підкреслюючи це епітетом *accountable government*, який зробить все можливе аби забезпечити краще майбутнє новим поколінням а втілить всі амбіції, в результаті чого країна матиме повноцінно називатися *Global Britain*. Саме говорячи про майбутнє Британії, Тереза Мей подає її як глобальною країною, яка прагне лідерства та вдосконалення, тому рішення про вихід з Європейського Союзу подається так званім звільненням від обмежень, скидання тягаря, що стільки років обтяжувало громадян Об'єднаного Королівства. Проте, таку чуйність до проблем населення, можна розглядати з двох сторін: з одного боку політикиня прагне привернути до себе увагу цільової аудиторії, називаючи приховані думки кожного, стосовно політично-економічної

ситуації, тому це вважається психологічним прийомом, а з іншого боку – це підбурення народу до протестів, агресії до попередньої влади, відмова від відкритості та толерантності до інших націй та країн, так як наразі у них вбачають конкуренцію на робочому ринку, а власне Європейський Союз слугує контролером, який діє згідно умов і вимог, які не завжди є позитивними для інтересів кожної країни.

Роблячи детальний аналіз функцій художніх засобів, можна зробити висновок, що кожному літературному явищу притаманні певні різновиди та функції. Найпоширенішими засобами вважаються метафора, гіпербола, епітети та літота. Відповідно до політичного контексту промов, метафори, що зустрічаються у промовах Терези Мей поділяються на прості, які створені на основі простих слів загального вжитку, наприклад *second breath*, літературні, які мають переносне значення та охоплюють широку образність: *a profound damage* і наступним підвидом метафори є метафора-уособлення – *Precious Union*. Гіпербола поділяється за функціями на експресивну, патріотичну та провокативну. У відсотковому відношенні було зроблено діаграму, де зображено кількість художніх засобів, використаних у промовах Терези Мей [див. Діаграму 3.1].

Діаграма 1. Частота використання художніх засобів у промовах Терези Мей

Для створення діаграми було вибрано найбільш популярні художні засоби, які можна зустріти у політичних текстах Терези Мей. Було виявлено, що політична лідерка використовує велику кількість метафор, епітетів та різновиди гіперболи. У відсотковому еквіваленті, як і метафора, так і гіпербола розділяють перше місце, так як на кожну припадає 30 відсотків, друге місце посідає епітет – 25 відсотки і останнє місце посідає літота з 5 відсотками. Аналізуючи політичну діяльність Терези Мей, відразу помітно, що вона не звикла приховувати свої емоції, тому коли доречно, можна відчувати саркастичні відтінки у її словах, з допомогою яких до неї прикута увага не тільки цільової аудиторії та також ЗМІ. Як показав лексичний аналіз промов, гіпербола надає висловленню політичної діячки експресивності та певної емоційності. Метафори також не менш важливі у лексичному наповненні промов Терези Мей. Вони конкурують з гіперболою, що означає тільки те, що сама політикиня зацікавлена у використанні так званих «сильних» художніх засобах, які б наголошували на важливості інформації, яку потрібно донести реципієнтові. Роль епітета також важлива у промовах політичної лідерки, адже це можливість надати певного забарвлення сухому терміну. Стосовно літоти, то її роль можна вважати практично другорядною, так як Тереза Мей звикла розмовляти за допомогою контрастів, тому літота вживається у якості легкого контрасту, що викликає певний шоківий момент у цільової аудиторії. Окрім цього, за допомогою літоти політикиня нейтралізує конфліктні ситуації та висловлення. Намагаючись використовувати літоту, Тереза Мей дипломатично вирішує неточні факти, тим самим виглядає впевнено перед населенням Великої Британії. За допомогою інтонації, витримки паузи, наявні художні засоби дозволяють створити певний імідж політичній діячці та надають її промова особливого значення.

Отже, як будь-який політик, Тереза Мей у своїх промовах використовує повторювання ключових термінів, задля наголошення

важливих аспектів своєї промови та встановленні міцного зв'язку з цільовою аудиторією. У політичних текстах Терези Мей завжди присутній лаконічний стиль, який вдало поєднується з образами та художніми засобами, які використовує політична лідерка. Висловлюючи власну думку, вона завжди прагне донести головну ідею своєї політичної діяльності, шляхом застосування простих прикладів та порівнянь. Тереза Мей має певний набір образів, з допомогою яких вона здійснює вплив на населення Об'єднаного Королівства. Політична лідерка не боїться висловлювати своє невдоволення чи піднімати надто важкі питання дипломатичного характеру. У допомогу з таким нелегким завданням експрем'єр - міністерка звертається до використання художніх засобів. Оглянувши діаграму, можна зробити висновки, що найчастіше використовуються метафора, гіпербола, епітети та літота. Загалом, на базу лексичного наповнення Терези Мей впливає її досвід роботи та консервативний погляд на майбутнє Великої Британії.

3.2 Особливості вжитку термінів у промовах Т. Мей

Наявність термінології у промовах політичного характеру є звичним явищем, тому так чи інакше, кожен політик використовує різноманітні терміни відповідно до теми політичного виступу та місця призначення. Однак, вживаючи певні терміни, політичний діяч повинний орієнтуватися на соціальну верству населення, яку складає цільова аудиторія та вид професійної діяльності. Майстерність використання термінів надто відповідальна справа, адже дуже важливо правильно і влучно підібрати відповідне поняття, при тому не навантажити слух реципієнта. Водночас промова має бути добре організованою та включати в себе професійну лексику, поза як їй притаманний публіцистичний стиль. Так як політика взаємодіє з різними сферами, дуже важливо для політичного діяча володіти широким запасом термінів задля власної обізнаності у певній діяльності. Безперечно, на це впливає перш за все ерудованість політика,

сфера діяльності у якій він працює та також кваліфікація. Рівень володіння та здатність правильного застосування термінів дає можливість політичному лідеру знайти спільну мову з представниками потрібної сфери, глибше розуміти та аналізувати проблеми як і в усному, так і в писемному варіанті.

Тереза Мей не є винятком, тому як і всі її решта колег, у своїх політичних промовах вона використовує чималу кількість прикладів термінології, а також через свою політичну діяльність, вона створила декілька авторських понять. Проте, порівнявши виступи даної політичної діячки, можна помітити, що в усному варіанті відтворення, терміни, які вона застосовує, майже непомітні, проте, при аналізі промови як політичного тексту, тобто у письмовому варіанті, відразу видно велику кількість термінології, вибраних з різних галузей. Враховуючи той факт, що за один виступ, політична діячка охоплює широкий спектр питань, не пов'язаних між собою, відповідно до цього, застосовані терміни також належать до різних сфер діяльності. Як було зазначено раніше, не менш важливу роль відіграє нюанс, який відповідає на питання кому адресується дана промова. Того ж принципу і дотримується Тереза Мей, аналізуючи власну цільову аудиторію, вона розуміє на які аспекти варто звернути увагу, як подати інформацію доступно та зрозуміло. Здійснюючи промову перед звичайним населенням Великої Британії, вона дипломатично намагається знайти контакт з кожним та вживати загальновідомі терміни, що робить її промови емоційними, проте виступаючи серед осіб, які належать до політичного кола, вона ж відразу змінює свою тактику та наповнює свій виступ складними поняттями, які надають її промові ще більшого красномовства, значимості та справляють ефектне враження на публіку. Такі два підходи у проголошенні промови надають їй тільки перевагу у порівнянні з решта політиками та підіймають її авторитет на політичній арені. Неможливо не зазначити той факт, що політична

діяльність Терези Мей була спрямована на вихід Великої Британії з Європейського Союзу, тому через це вона створила декілька понять, які увійшли у лексику кожного громадянина Об'єднаного Королівства.

Одними з найуживанішими поняттями серед промов Терези Мей вважаються економічні терміни. Так як політикиня довгий час працювала у банківській сфері та була тіньовою міністеркою з питань праці та пенсій, вона постійно брала участь в економічному житті держави, в результаті чого для неї ця термінологія перейшла у поняття повсякденного вжитку або набула значення жаргонізмів. Спрямовуючи свою діяльність на підтримку вітчизняних бізнесів, фермерства, рибництва та торгівлі, політична лідерка постійно здійснює компаративний аналіз економічної ситуації, характеризуючи їх економічною термінологією:

But as we cart out way forward with EU, I want to look back; We will do everything we can to help anybody, whatever your background, to go as far as your talents will take you[19]. Найчастіше зустрічаються такі поняття, як taxes, до прикладу:

When it comes to taxes, we'll prioritize not the wealthy but you; economic partnership – I want to talk about the other pillar of that relationship: how we build our economic partnership; single market: Where we would stay in the single market, would mean having to implement new EU legislation automatically[18]; free trade – *We negotiate a free trade agreement similar to that which Canada recently negotiated*[17]; trusted traders – *Recognizing each other's trusted traders scheme and drawing on the most advanced IT solutions so that the vehicles do not need to stop at the border*[16]; tonnage: *The UK's busiest port by tonnage, ready to expand its operation; off-shore wind – One's of Europe's leading centres for off-shore winds is making a major contribution*[17]; fund – *That fund stands alongside the other support we are giving to local areas*[18]; тощо. З допомогою цих термінів вона аналізує

теперішні проблеми, проектує майбутні рішення та здійснює аналіз економічного питання загалом. З огляду на те, що майже всі її промови присвячені причинам та наслідкам Брекситу, вона пояснює цільовій аудиторії на що можна сподіватися та до чого бути готовим. Так як терміни були вибрані з політичних текстів різного часу, особливу увагу привернуто то фінальної промови Терези Мей у якості прем'єр – міністерки, так як саме у цій промові вона доповідає що було зроблено за період її діяльності у справах економічного характеру та як це позначилося на житті громадян Великої Британії. Застосовуючи економічні терміни, вона інколи створювала метафори, яскравим прикладом серед яких є *off-shore wind*, тим самим вона охарактеризувала ситуацію, яка могла чекати Велику Британію за час перебування у складі Європейського Союзу. Якщо звернути на інтонацію, з якою політикиня вимовила це словосполучення, можна помітити сарказм, проте у письмовому варіанті, це явище слугує тільки як метафора, яка описує економічні зміни.

Наступним видом термінології, яка є не менш важливою та помітною у промовах Терези Мей. Політична сфера доволі тісно пов'язана з юриспруденцією, тому кожен політичний діяч зобов'язаний володіти та розуміти юридичні терміни з питань державотворення та законодавства. Говорячи про Брексит, політична лідерка зауважує що ця важлива подія – складний процес не тільки на економічному та соціальному рівнях, але також і на юридичному. Політична лідерка не одноразово звітує про процеси підготовки аудиторії:

Our political traditions are different, unlike the European countries, we have no written constitution, but the principal of Parliamentary Sovereignty is the basis of our unwritten constitutional settlement; We are in the process of turning the agreement into draft legal text; We are close to agreement on the terms of an implementation period which was a key element of December's deal[29]. Також у промовах Терези Мей постійно присутні такі терміни, як:

democracy – *I set out why the existing models for economic partnership either do not deliver the ambition we need or impose unsustainable constraints on our democracy*[18]; debate – *I have come here to speak to you today to explain why this debate is dragging on and what is at stake*[17]; sovereignty – *The agreement we reach must therefore respect the sovereignty of both the UK and the EU's legal orders*[18]; legislation – *It would be unrealistic to implement new EU legislation automatically*[18]; regulation – *Being out of the EU, but a member of the Single Market would mean complying with the EU's rules and regulations that implement those freedoms*[17]; parliamentary democracy – *It was a vote to restore, as we see, our parliamentary democracy and national self-determination*[18]; jurisdiction – *We have left the jurisdiction of the ECJ, but EU law and decisions will continue to affect us*; justice – *David's true legacy is not about the economy but about social justice*[18]; за допомогою яких вона описує всі процеси виходу Великої Британії з Європейського Союзу та аналізує міжнародні зв'язки з іншими державами. Стосовно рівня складності вищезгаданих понять, не можна сказати що це не зрозумілі слова, які зустрічаються тільки у документах, так як це загально відомі поняття, політикиня їх застосовує як і при спілкуванні з звичайним населенням Об'єднаного Королівства, так і з колегами. Загалом використання юридичних термінів відбувається почергово та з роз'ясненням, що дозволяє цільовій аудиторії зрозуміти основну ідею змісту.

Досліджуючи політичну діяльність Терези Мей, варто відзначити її промову що до ситуації з Іраном. Загалом, стиль ведення промови можна вважати стриманим, відсутні художні образності, іноді проявляється наказовий спосіб, наприклад:

We urge all sides to remain committed to its full implementation and to act in a spirit of responsibility [17]. Стосовно термінології, окрім юридичних та економічних термінів також помітно приклали військової термінології. З

огляду на те, що колишня прем'єр - міністерка людина цивільна, вона показала, що добре розуміється на військовій справі. Відповідно до політичного тексту, вжито термін на позначення стратегії плану ведення бойових дій:

This resolution remains the binding international legal framework for the resolution of the dispute about the Iranian nuclear programme [19]. Також вжито терміни на позначення зброї:

We must also address in a meaningful way shared concerns about Iran's ballistic missile programme; Iran continues to abide by the restrictions set out by the JCPOA, in line with its obligations under the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons [19]. Окрім так би мовити розмовних термінів, Тереза Мей називає аббревіатури, на позначення назв союзів, політичних організацій, географічних назв. Яскравими зразками слугують:

The E3 will remain parties to the JCPOA [19], де ЕЗ – це назва на позначення країн, які входять до Європейської Великої Трійки, а JCPOA – це назва ядерної угоди. Другим прикладом, щодо аббревіатур зазначено:

The IAEA must be able to continue to carry out its long-term verification and monitoring programme without restriction and hindrance [19], під вищезгаданою аббревіатурою мається на увазі Міжнародна агенція з атомної енергії, яка відповідає за мирне використання ядерних технологій.

Дивлячись на те, що політична діячка Тереза Мей найбільше відома через підготовку Великої Британії до виходу з складу Європейського Союзу, чим увійшла у історію не тільки Об'єднаного Королівства, але й усього світу. Однак, політична діячка змогла ще відзначитися у філологічній сфері. Поза як, подія Брекситу нова, вона підштовхнула політиkinю до створення авторських термінів, які ввійшли у життя кожного мешканця Великої Британії. Самий розповсюджений термін, який був найпершим це *Brexit*, що утворився внаслідок складання двох основ

назви країни *Britain* та слова, що означає «вихід», тобто *exit*. Очевидно, що таке непросте і авантюрне рішення зайшло свої прибічників, які називалися *Brexiteers* та противників такого питання *Remainers*, якщо взяти корінь слова *remain*, то він перекладається як «залишатися», відповідно так назвали тих людей, які хотіли залишитися у складі Європейського Союзу. З огляду на те, що Брексит не давав ніяких ствердних гарантій, вже жителями Великої Британії було вигадано такі терміни як *breaccident* та *breanxiety*. Перше поняття означає випадковість, коли забрати префікс *-bre*, за основу виходить слово *accident*, що означає «випадок», тобто у розумінні людей це була випадковість; аналізуючи другий термін можна застосувати такий самий підхід як до попереднього терміну, в результаті залишиться основа *anxiety*, у перекладі – «тривога». І з рештою термін, який узагальнює новостворені поняття і використовується як назва Брекситу у плані лінгвістичної галузі – *Brexicon*. Аналізуючи походження слів, виявлено, що більшу частку слів було утворено противниками Брекситу, які не бачили реальних причин такого рішення. Здебільшого нові назви були спрямовані на позначення власне самої ситуації, яка склалася в країні. Говорячи про принцип словотворення, зрозуміло, що здебільшого терміни утворені префіксальним способом або складанням двох основ, тому не виникає жодної проблеми з розумінням термінів та їхнім застосуванням. Досліджуючи даний вид термінології, досліджено, що Тереза Мей вважається зачинателем так званого мовного напрямку, який підхопили і прості жителі Великої Британії. Здебільшого поняття мають песимістичний характер, адже вживаються вони у більшості випадках при депресивному значенні. Однак, вагомою перевагою є відсутність термінів, яким властивий особистісний характер, тобто у даному випадку не зачіпаються ні політики, ні власне сама Тереза Мей. Майже всі поняття стосуються абстрактних іменників. Єдиним недоліком появи таких авторських понять є той факт, що населення Об'єднаного Королівства

розділилося на дві категорії: одні підтримують політичні зміни, а інші категорично проти таких кроків. Виходячи з цього, можна побачити, що та єдність нації, якої так прагнула Тереза Мей не відбулося, адже серед людей виникли різні думки, які штовхали їх на конфліктні ситуації та суперечки. Тому на противагу всім аргументам політичної лідерки, опоненти Брекситу звичайно ж привернув увагу, але він вніс свої власні корективи у життя кожного мешканця. Сама ж політична лідерка вживає авторські терміни, проте робить це вибірково. Найчастіше використовується вислів: *Brexit means Brexit*; завдяки якому Тереза Мей привернула до себе увагу багатьох засобів масової інформації. У її інтерпретації дана фраза має скептичний підхід: з одного боку – це просто жартівлива фраза, а з іншого боку, даний вислів має категоричний характер, після якого недоречні будь-які питання.

Загалом термінологія у промовах Терези Мей різноманітна. Політична діячка дбає про змістовність та красномовність політичних текстів, тому в міру навантажує свої виступи термінологією. У залежності від цільової аудиторії, політичині дає пояснення до певних понять, даючи реципієнту проаналізувати ситуацію власноруч. З огляду на минулий досвід роботи, політична лідерка використовує терміни, що належать до економічної сфери, також чимало понять залучено з юридичної галузі. На своєму прикладі, Тереза Мей показує яку роль відіграє ерудованість політичного діяча, адже не будучи військовослужбовицею, вона влучно підбирає поняття та вміє описувати бойові дії. Через свою новаторську політичну діяльність, колишня прем'єр – міністерка започаткувала авторські зразки термінології, що набули популярності серед звичайних жителів Великої Британії. Задля чіткого аналізу, було підраховано у відсотковому відношенні кількість термінів, які зустрічаються у промовах Терези Мей. Результати дослідження подано у вигляді таблиці [див. Таблиця 3.2].

Таблиця 3.2. Використання термінології у промовах Терези Мей

№	Вид терміну	Відсотки, %
1	Економічні	40%
2	Юридичні	30%
3	Військові	15%
4	Авторські	5%

Аналізуючи плани таблиці, можна відмітити, що так як Тереза Мей з самого початку позиціонувала себе як політикиня, яка першочергово зацікавлена у економічних справах країни, більшість її промов охоплюють більше обговорень у порівнянні з іншими термінами. Юридичні терміни посідають друге місце у таблиці. Так як юридична сфера завжди присутня у будь-яких питаннях на політичній арені, де мова йде про законодавство, у такому разі використання юридичних термінів просто необхідне. Окрім того, на правовому рівні політична діячка має змогу підтвердити ті чи інші дії парламенту з боку закону. В порівнянні з іншими промовами, Тереза Мей не так багато використовує військової термінології, тому за результатами дослідження вона знаходиться на третьому місці. Щодо авторських термінів, варто зазначити, що здебільшого такі поняття використовуються для ліричного відступу або для креативних відповідей на різні запитання з боку політичного діяча.

3.3 Синтаксичні особливості промов британського політика

Синтаксис займає не менш важливе місце ніж лексика у політичному дискурсі, адже саме побудова успішної промови залежить напряду від побудови речень та комбінації словосполучень. За допомогою граматичних особливостей таких як: використання особових та присвійних займенників, числівників, граматичних часів, вживання прямої або непрямої мови, риторичних запитань, інверсій, пасивного стану можливо дослідити

ставлення політика до своєї політичної діяльності, держави, народу та власне стиль комунікації. Варто зазначити, що синтаксис тісно взаємопов'язаний з лексичним наповненням політичного тексту і цьому є логічне пояснення – кожний термін чи художній засіб сам по собі не має сильного впливу і вважається нейтральним, тому аби надати йому ефектного звучання та барвистості, дуже важливо його обіграти влучним граматичним прийомом.

Безперечно, кожен політичний діяч унікальний, тому не існує єдиного так би мовити стандарту, якого б повинні дотримуватися всі політики. Будь-якому політичному лідеру притаманний свій власний виклад думок, з допомогою якого його ідентифікують на політичній арені. Політичні промови Терези Мей відомі своєю лаконічністю, ефектністю та мудрістю, тим самим відрізняються від інших політиків. Досліджуючи політичні тексти колишньої прем'єр – міністерки, було виявлено, що вона доволі часто використовує особові та присвійні займенники, інверсії, риторичні запитання, різноманітні вставні конструкції та пасивний стан з допомогою яких можна побачити приховані значення певних понять та навіть трактувати її емоційний стан.

Аналізуючи роль займенників у промовах Терези Мей, відразу помітно певну закономірність: на початку своєї політичної кар'єри політикиня постійно вживала особовий займенник *I*:

I have just been to the Buckingham Palace, where Her Majesty the Queen has asked me to form a new government, and I accepted [17]. Таким чином Тереза Мей відокремлює себе від уряду та звичайних громадян, заявляючи про свої лідерські якості та позиціонує себе як політичну лідерку з власними поглядами та рішучими діями. Також варто зазначити ставлення Терези Мей до громадян Великої Британії, у ранніх промовах вона

використовує займенник *you* та також класифікує його за расовими, гендерними та віковими відмінностями:

If you're black, you're treated more harshly by the criminal justice system than if you're white; If you're white, working-class boy, you're less likely than anybody else in Britain to go to university; If you're at a state school, you're less likely to reach the top professions than if you are educated privately; If you're a woman, you will earn less than a man[18]. Роблячи таку класифікацію, політикиня показує, що вона розбирається у поглядах різних вікових категорій та розуміє їхні сьгоднішні проблеми. Однак, такий розподіл звучить зверхньо по відношенню до населення Великої Британії, особливо стосовно расових особливостей. Політикиня припустилася грубої помилки називаючи тільки колір шкіри людей, це сприймається як образа та непристойність. Іноді Тереза Мей використовує займенник *we* коли мова йде про спільні дії уряду та при впровадженні нових законів, реформ та виконанням деяких дій:

It means that we believe in the Union, the precious, precious bond between England, Scotland, Wales and Northern Ireland, but it means something else that is just as important. We do not want to turn the clock back to the days when Europe was less peaceful [17].

Вже згодом, перебуваючи певний термін на посаді прем'єр – міністерки, вона говорить про себе та мешканців Об'єднаного Королівства як одне ціле, яке утворює одну єдину спільноту, використовуючи при цьому присвійний та особові займенники *we* та *our*:

Our vote to leave the European Union was no rejection of the values we share; We must bring our country back together, taking into account the views of everyone who cares about this issue, from both sides of the debate [17]. Таке явище можна пояснити там, що політична діячка призвичаїлася до своєї посади, покращила свою обізнаність менталітету середньостатистичних

громадян та прагне створити національну єдність та підвищити рівень патріотизм серед мешканців Великої Британії. Також Тереза Мей використовує у своїх політичних текстах особовий займенник *they*:

They make a big contribution to our economy, our public services and our society[16]. У даному випадку, політикиня говорить про емігрантів, до яких у неї не надто привітне ставлення. Вживаючи вищезгаданий займенник, виникає таке враження, що вона ніби відокремлює їх від всього суспільства та ідентифікує їх окремою соціальною групою і доказом цього слугує її цитата:

We can then create an immigration system built around the people's skills, not to the country they come from[18]. Цей вислів можна трактувати таким чином, що Тереза Мей зацікавлена у унікальних іноземцях, які можуть корисне для Великої Британії, тому є дещо виглядає корисливо з її боку.

Наступним явищем яке варто уваги – це використання інверсії. Аналізуючи промови Терези Мей, виявлено, що за допомогою інверсії політична діячка робить акцент на власній емоційності та наголошуванні важливих питань. Таким чином вона порушує структуру прямого порядку слів, який притаманний англійській мові, є звичним у вживанні, а часом іноді здається монотонним, тому аби зосередити увагу аудиторії на важливих речах, політикиня використовує інверсію. Яскравим прикладом вживання інверсії вважається:

The Government I lead will be driven not by the interests of the privileged few, but yours [17]. Власне даний зразок поєднує у собі не тільки інверсію, але й пасивний стан, саме таким способом політична лідерка наголошує на уряді який вона візьме у свої руки і сформує з нього гідну команду, яка працюватиме на благо країни. Іншим прикладом інверсії слугує:

The agreement we reach with the EU must respect the referendum [17].

Тут увага політикині спрямована на домовленості з Європейським Союзом, до якої вона доклала чимало зусиль, і в результаті вона прагне поваги до себе. Порівнюючи два приклади, можна помітити, що інверсія відбувається внаслідок перестановки додатків. Так як початок підготовки Великої Британії до Брекситу вважається кульмінаційним та визначним досягнення у політичній кар'єри Терези Мей, майже у кожній її промові можна знайти приклади, які надто сфокусовані на цьому:

The deal I negotiated ends free movement and takes back to control of our borders; Because important though our trade with the EU is and will remain, it is clear that the UK needs to increase significantly its trade with the fastest growing export markets in the world[18]. З огляду на емоційне піднесення політичної лідерки, зрозуміло, що вона доводить свої професійні здібності та показує громадянам, що вона впевнено йде до цілі. Важливо, що вона подає не тільки позитивні результати такої події, проте також відверто говорить про неточності, які можуть трапитися:

Our default is that UK law may not necessarily be identical to EU law, but it should achieve the same outcomes [16]. Перебуваючи у складі Європейського Союзу багато років, жителі Великої Британії призвичаїлися до законодавчої системи, фінансових, економічних нюансів, а так як після угоди у країні відбуватимуться зміни на усіх рівнях влади, колишня прем'єр – міністерка вважає за необхідне попередити та підготувати людей до цього:

The approach I have set out today would: implement the referendum result, provide an enduring solution, protect our security and prosperity, helps us build the kind of country we want to be [16]. Беручи до уваги приклади з промов Терези Мей, можна помітити, що політикиня використовує іменникову інверсію задля наголошення ключових термінів.

Використання риторичних питань у політичному дискурсі набуває широкого вжитку. Раніше такий прийом зустрічався здебільшого у художній літературі, але зараз такий прийом доволі популярний у застосуванні серед політичних лідерів. Перш за все, риторичне питання слугує засобом своєрідної комунікації, через яку політичний діяч спілкується з цільовою аудиторією. Саме таким чином можна змусити публіку задуматися чи проаналізувати ключові проблеми з певної теми. Безперечно, як досвідчена політикиня, Тереза Мей також вдається до цього прийому. Порівнюючи письмовий варіант політичного тексту, до реального виступу, то після риторичного питання, колишня прем'єр – міністерка дає час для замислення над поданою темою. Яскравими прикладами риторичних запитань у політичній діячці є:

Why should they ever bother doing so again if their decision were overturned without being implemented?[18] Дане питання стосується людей, які підтримували рішення про референдум раніше і планують взяти знов участь у ньому. Метою даного звертання є проаналізувати причини та обставини, які штовхають громадян на таку ідею та достукатися до тих мешканців, які ставляться скептично до цього. Наступним прикладом вважається:

How could the EU's structure of the rights and obligations be sustained, if the UK – or any country – were allowed to enjoy all the benefits without all of the obligations?[17] У цьому прикладі піднімається питання стосовно правових нюансів Європейського Союзу, також тон питання здається трохи емоційним та категоричним та помітно критику політикині. Іншим зразком риторичного питання є:

Why would any country enter into privileged economic partnership without any means of redress if the other party engaged in anti-competitive practice?[18] Тут політична діячка висвітлює тему торгівельних відносин

між країнами Європейського Союзу, знов ж таки можна прослідкувати обурений та категоричний настрій Терези Мей. Аналізуючи вищезазначені уривки з промов колишньої прем'єр – міністерки, досліджено, що ставлячи питання про Брексит, політикиня відчуває себе піднесеною та впевненою у собі та своїх діях, як тільки піднімається тема взаємовідносин Великої Британії з Європейським Союзом, настрої політичної лідерки відразу змінюється, вона стає категоричнішою та більш емоційною.

Окрему увагу варто звернути на вставні конструкції, з допомогою яких політичний діяч має змогу об'єднати всі свої ідеї та подати їх у логічному та послідовну прикладі. Так як проголошуючи промову, політику дуже важливо змістовно пояснити взаємозв'язки між думками, прийнято використовувати зв'язні фрази аби спростити виступ політичного лідера та надати грайливості кожній ідеї. Незважаючи на те, що політичному дискурсу характерний стриманий стиль висловлення, і зазвичай прийнято стримано та «сухо» подавати інформацію, але наразі вставні конструкції не менш поширені ніж будь-які інші засоби. У своїх промовах Тереза Мей також використовує вставні фрази для легкого сприйняття інформації, що допомагає зробити лаконічний політичний текст жвавішим. Яскравими прикладами з вживанням вставних конструкцій вважаються:

Move beyond the arguments, past bitterness of the debate – and out of the EU as a united country, ready to make a success of the future [16]. Використана вставна конструкція підводить реципієнта до основної ідеї, таким чином аудиторія налаштовується на сприйняття важливої інформації.

More than ever before, we live in an interconnected world [17] – у даному прикладі увагу цільової аудиторії звертають на позначку часу та водночас порівняння.

Indeed, businesses across the EU and the UK must be able to attract and employ the people they need[18]; завдяки даному вставному слову, даний приклад можна розглядати як настанову, на якій наголошує міністерка.

Finally and most of all, I want to thank my husband Philip – who has been my greatest supporter and my closest companion [21]. Цей приклад має саме позитивне значення серед усіх прикладів, адже тут Тереза Мей демонструє свою відкритість перед населенням, вона відкриває себе з боку тендітної, люблячої жінки, для якої важлива підтримка чоловіка.

Пасивний стан не рідко зустрічається у промовах політичного дискурсу, завдяки ньому можна помітити наскільки оцінює свою політичну діяльність політик та іноді політики навмисне використовують пасивний стан задля опису та аналізу ситуації так би мовити з боку. У політичних текстах Терези Мей також наявні пасивні конструкції:

While I know Britain might at times have been seen as an awkward member state, the European Union has struggled to deal with the diversity of its member countries and their interests [16]. На даному прикладі пояснено як сприймається Велика Британія іншими країнами, весь час політикиня висловлює власну точку зору, проте тут вона немов відсторонює власне бачення та дає можливість розглянути іншу думку. Наступним прикладом є:

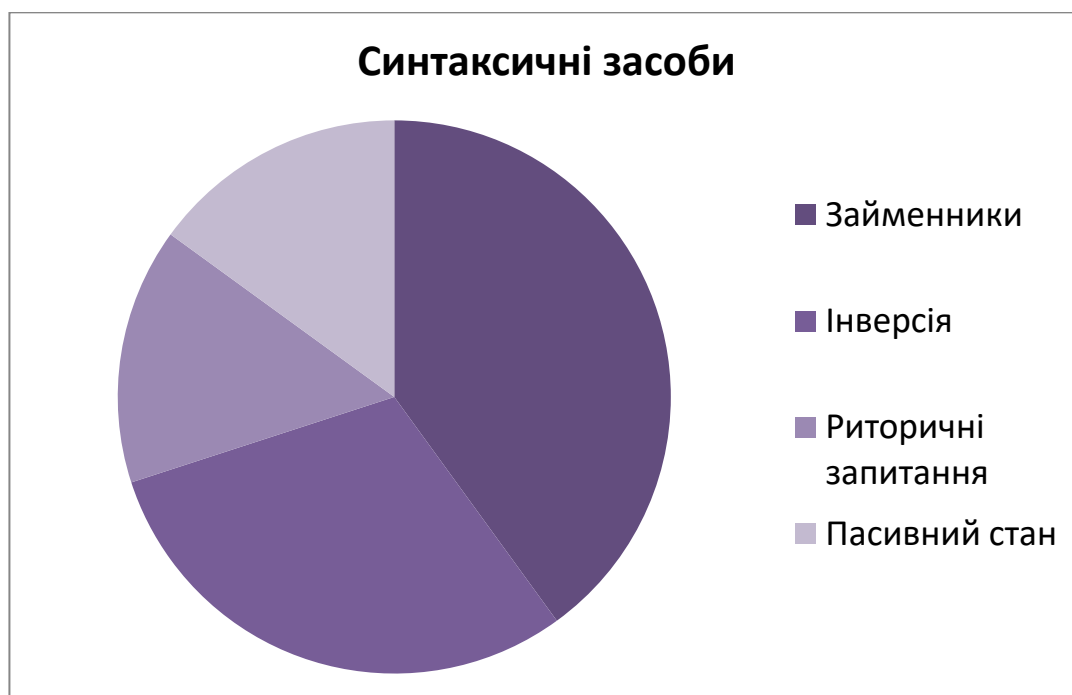
As we negotiate that partnership, we will be driven by some principles: we will provide as much certainty and clarity as we can at every stage [18]. На справді, це є хороший зразок того, як політикиня доводить, що вихід Великої Британії з Європейського Союзу не є її особистою ініціативою, що рішення приймалося народом, спільно, без відокремлення уряду від звичайного населення. *I have also been determined from the start that the devolved administrations should be fully engaged in this process* [21] – тут приклад того, як може пасивний стан відображати процес здійснення

самоаналізу політичною діячкою. *So we have thought seriously about how our commitment to a frictionless border can best be delivered* [17]. На цьому прикладі зображено як політична лідерка може агітувати та закликати свою цільову аудиторію до прийняття певних рішень щодо даної ситуації. *Smaller traders – who as members of the community are most affected but whose economic role is not systematically significant for the EU market* [18]. Цей зразок також функціонує як аналіз або пояснення ситуації з боку, без участі політичної лідерки. Загалом, пасивна конструкція вважається прийнятною для політичного дискурсу, так як політичним промовама притаманний офіційно-діловий стиль, вживання пасивних конструкцій вважається звичним явищем.

Досліджуючи промови Терези Мей, можна знайти різноманітних прикладів вживання різних частин мови, які відповідають за певну функцію та можуть пояснити мотиви поведінки політикині. Особливостями її промов вважається застосування особових займенників у різних значеннях, використання риторичних запитань як засобом взаємодії з цільовою аудиторією, керування вставними конструкціями задля послідовного викладу інформації, вживання інверсій для наголошення ключових об'єктів, тощо. Задля детальнішої картини, результати матеріалу досліджень було оформлено у вигляді діаграми [див. Діаграма 3.3]

Діаграма 3.3 Вживання синтаксичних засобів

у промовах Терези Мей

Переглядаючи результати дослідження, можна зробити висновки, що найпоширенішим синтаксичним засобом у промовах Терези Мей вважаються займенники. Політикиня використовує особові та присвійні займенники задля власної ідентифікації, ототожненням себе з іншими членами уряду та загалом суспільства. Впродовж своєї політичної кар'єри політична лідерка змінювала своє ставлення як і до власних обов'язків, так і до колег та населенням, за долю яких вона відповідає. Під кінець її кар'єри в якості прем'єр – міністра вона взагалі емоційно проголошувала свою промову і показала себе зовсім з іншої сторони. Друге місце на діаграмі посідає інверсія, яку політикиня використовує для підкреслення важливих питань, тим самим допомагає цільовій аудиторії концентруватися на інформації та не відволікатися. Стосовно риторичних питань, виявлено, що вони додають експресивності та емоційності політичному тексту, що допомагає утримувати увагу аудиторії від початку промови до її завершення. Четверте місце діаграми займає пасивний стан, так як ця конструкція доволі часто зустрічається у промовах політичного дискурсу, не можливо було її оминути і в даній ситуації.

ВИСНОВКИ

У ході даної роботи було розглянуто два теоретичні питання та одне практичне. Завданням дослідження було виявити певні ознаки, які є характерними для політичного дискурсу та розглянути основні принципи утворення гендерного політичного дискурсу. Під час дослідження теоретичних питань роботи виявлено, що політичний дискурс вважається питанням широкого профілю, яке класифікується за видами різних категорій, а саме: за методом вивчення, за функціями та власне структурою будови. Нас цікавив здебільшого принцип роботи комунікативної функції, так як подальше дослідження було спрямовано саме на цей аспект. Доведено, що політичний дискурс відрізняється своїм лаконічним стилем викладеного матеріалу та відповідає за поширення інформації, контроль інформації та аргументацію власної точки зору. Варто зазначити, що основними завданнями політичного дискурсу вважаються здійснення маніпуляцій, впливати та відстоювати своє право. Завдяки лексичним та психологічним прийомам, у політичному дискурсі завжди ведеться боротьба за владу, власний авторитет, тощо.

Найпоширенішими різновидами політичного дискурсу вважаються промова та дебати. Нами було поставлено завдання дослідити промову як компонент політичного дискурсу. Промова складається зі вступу, основної та заключної частин. Аналізуючи структуру промови, виявлено, що кожен етап написання промови має свої характеристики та особливості. Завдання мовця є успішно почати свій виступ, обґрунтовано аргументувати його та ефектно закінчити. Велика увага надається аргументації, тому висуваючи певну гіпотезу, потрібно підкріплювати її аргументами. Задля послідовного та логічного викладу слід дотримуватися одного правила: на кожну тезу повинен бути один аргумент. Працюючи над цим питанням, доведено, що аргументація може поділятися на висхідну та спадну. Кожен політик власноруч обирає свою стратегію, проте найпоширенішим видом

аргументації вважається висхідна, коли з кожною хвилиною політик додає більше емоцій та важливості певному питанню. Також всі компоненти промови мають бути взаємопов'язаними, що вважається нелегким завданням для політичного діяча. З огляду на те, що за один виступ політичний діяч обговорює декілька питань, такої системи дотримуватися складно. Не менш важливим аспектом є реципієнт, тобто одержувач інформації. Проголошуючи промову, політичний діяч повинен враховувати свою цільову аудиторію і відповідно від цього, треба відштовхуватись так як соціальна складова дуже важлива. Звідси стає очевидно те, що коли політичний лідер проголошує промову перед іншими політиками, він може використовувати складні конструкції, терміни, граматичні звороти, натомість виступаючи перед звичайним населенням, перед політиком стоїть завдання донести основну думку якомога доступно і зрозуміло. Це не означає, що перед людьми, які не є політиками не можна застосовувати офіційно стилю мовлення, навпаки, політик має бути авторитетом і гідно триматися на публіці, проте використовуючи професійні терміни, у яких відсутні простіші аналоги, варто давати до них пояснення. Для встановлення тіснішого контакту з аудиторією, прийнятно використовувати елементи усної народної творчості, такі як прислів'я, приказки, афоризми, тощо. Не менш важливою вважається і заключна частина, як правило є два варіанти подачі висновків: проаналізувати кожен етап промови або стисло викласти основну думку. У ході процесу роботи також було розглянуто типові характеристики політичних промов, звідси випливає, що для політичного тексту дуже важлива наявність таких видів як логічність, креативність, образність, лексичне наповнення та різноманіття семантичних та стилістичних прийомів. Це означає, що будуючи політичну промову варто звертати на логічність викладу думок, дотримуватися певної послідовності, що полегшить сприйняття інформації. Стосовно образності, треба зазначити, що кожен політик використовує певні образи аби висловити власну думку стосовно певного

питання. Таким чином, за допомогою простих понять можна трактувати поведінку політичного діяча та пояснити його реакцію на певні ситуації. Креативність також є не менш важливою деталлю промови, так як іноді трапляються незаплановані обставини, політик мусить оперативно виходити з ситуації і викручуватися з обставин. Політика без провокацій неможлива, тому перед політичним лідером постає задача знайти оптимальну відповідь, яка звучатиме мудро, оригінально та не агресивно. Лексичне наповнення повинно бути різноманітним та добре продуманим, адже саме це є одна з заporук успішного сприйняття політичного тексту. Незважаючи на те, що план та структура промови може бути непоганою, але без вдалого лексичного наповнення, її актуальність спадає. Як було зазначено раніше, задля наголошення ключових елементів, варто застосовувати правильні синтаксичні конструкції, які б змогли б підкреслити важливі аспекти промови та надали б їй більшого піднесення. Підсумовуючи вищесказане, досліджено, що створення промови - це клопіткий процес, який вимагає дотримуватися певних стандартів, які мають вдало поєднуватися з авторськими мотивами. Говорячи про лексичне наповнення, багато чого залежить від гендеру, ерудиції, освіти та досвіду роботи політичного діяча.

Наступним питанням даного дослідження є особливості гендерного політичного дискурсу. В ході досліджень, виявлено історичні чинники, які підтверджують існування так званої «жіночої мови», проте через патріархальні мотиви, таке поняття зникло з історичних джерел назавжди. Через вплив патріархального суспільства, ставлення до жінок-політиків часто упереджене. Їм постійно доводиться підтверджувати свою компетентність та професійність на політичній арені. На підставі цього факту, можна зробити висновки, що ставлення до жінок політиків неоднозначне. Перебуваючи у постійній конкуренції з протилежною статтю, жінки-політики вимушені тримати себе у так званому тонусі, аби

бути гідними суперниками своїм опонентам. Важливо зазначити, що в ході порівняння виступів політиків чоловічої статі з політиками жіночої статі, досліджено, що жінки звикли стримано вести себе на публіці та коли виникають конфліктні ситуації, вони звикли вирішувати всі проблеми дипломатичним шляхом, натомість чоловікам-політикам властиво показувати свої емоції та різко висловлюватися з приводу якихось непорозумінь. Насправді, дане дослідження руйнує всі стереотипи щодо поведінки жінок у незручних ситуаціях, через те, що всі очікують від жінок надмірної емоційності, але в політичному дискурсі усе відбувається навпаки, політики поводяться більш відверто, не приховуючи власних почуттів. Така ситуація зумовлена тим, що жінка-політик боїться показати себе слабкою, тому вимушена тримати себе в руках та стримувати власні емоції. Аналізуючи питання підбору лексики, спільними рисами як і в чоловіків, так і жінок однакове ставлення до використання термінології, професіоналізмів, тобто без жодних відмінностей. Єдиною особливістю політикинь вважається використання пестливих суфіксів, які пом'якшують їхнє мовлення та розвіюють суворість слів. Загалом домінантною рисою політичного дискурсу є те, що жінки-політики більше зацікавлені у дипломатичних відносинах і взаєморозумінні, в той час як чоловіки-політики завжди намагаються продемонструвати власну домінантність, лідерство та самоствердження за рахунок влади.

Практична частина дослідження спеціалізується на промовах британської політикині Терези Мей, на основі яких ми і розглядали теоретичні засади гендерного політичного дискурсу. Нашими завданнями було дослідити лексичні особливості політичної діячки, принципи вживання термінології та синтаксичні особливості. У ході роботи виявлено, що Тереза Мей рішуча і радикальна політична лідерка, яка прагне показати власний авторитет та донести важливість своїх рішень. Будучи досвідченою політикинею, Тереза Мей не веде себе на публіці

стримано, вона відверто показує власні емоції, неважливо чи позитивні, чи негативні. Через вихід Великої Британії з складу Європейського Союзу увага до Терези Мей зросла ще більше. Багато політологів шукали підтекст у її промовах, тому досліджуючи політичні тексти, основним завданням було пошукати ті вирази у яких пояснюються мотиви Брекситу. Отже, аналізуючи промови Терези Мей, виявлено, що діячка притримується лаконічного стилю висловлення. Задля фокусування аудиторії на ключових поняттях, вона використовує багато повторень та інверсій, за допомогою синонімічної гри слів. Висловлюючи власну позицію щодо політичного становища, можна помітити таку закономірність: вона не притримується одної позиції і тому часто заперечує сама свої думки. Також іноді у її промовах помітно подвійні стандарти, зокрема коли вона не впевнена у своїх словах, політикиня відверто про це заявляє. Статистичні дослідження показали, що політична лідерка вдається до надмірного використання метафор та гіперболи, задля досягнення власних амбіцій. Саме за допомогою даних художніх засобів політична діячка перебільшує певні моменти, тим самим здійснює вплив на цільову аудиторію та доносить головну думку свого виступу. Наступним за частотою використання є епітет. Насправді, без цього художнього явища взагалі важко уявити будь-який текст, тому Тереза Мей послуговується різноманітними епітетами, надаючи забарвлення звичайному терміну. Цікавою тенденцією є те, що політикиня використовує літоту як дипломатичний хід, задля залагодження конфліктних ситуацій. Таким чином політична діячка зменшує масштаби суперечних ситуацій та нейтралізує їх. Стосовно образності, доведено, що політикиня користується нею тільки тоді, коли потрібно дипломатично позначити об'єкт, від якого вона не у захваті. Інколи політична діячка кидає виклики суспільству, розділяючи його на соціальні статуси та показує власне упереджене ставлення. Неодноразово у її промовах зустрічаються провокативні висловлення, які підбурюють населення

Великої Британії. Проте, приємним фактором є те, що на протязі її каденції вона змінювала свої сурові та консервативні погляди і це явище можна прослідкувати у її завершальних промовах. Загалом, помітно те, що Тереза Мей логічно будує свої промови та дає влучну аргументацію стосовно свої дій. Вона відчуває на собі велику відповідальність перед громадянами Об'єднаного Королівства, тому інформувала людей які наслідки їх чекають. Досліджуючи промови присвячені Брекситу, виявлено як змінюється настрій політичині і підсилюється емоційність її висловлень щодо дій Європейського Союзу. Задля ефектності та експресивності промови, політична діячка постійно робить контраст думок, тим самим тримає аудиторію у зосередженості.

Стосовно використання термінології, досліджено, що ключовим орієнтиром у цьому аспекті слугує цільова аудиторія. Відповідно до соціального статусу публіки, Тереза Мей додає пояснення до кожного вживаного поняття. Маючи великий досвід роботи у банківській сфері, у промовах політичині завжди присутні економічні терміни у великій кількості, які за стільки років перекваліфікувалися у професіоналізми. Її колишній досвід роботи вплинув не тільки на лексичне наповнення політичної лідерки, проте й відзначився на інших речах. Розбираючи політичні тексти Терези Мей помітно такий момент, який полягає у тому, що будь-яка її промова починається з обговорення економічних питань, ймовірно це зумовлено її професійним минулим. Окрім економічних понять, Тереза Мей також використовує багато юридичних визначень, які підкреслюють офіційний стиль політичних текстів. проте варто підмітити, що загалом такий широкий запас термінів не робить навантаження на слух, що означає те, що вживання термінів контролюються.

Як було зазначено раніше, для політичного діяча дуже важливо бути обізнаним у всіх сферах діяльності. Яскравим прикладом є використання військової термінології промовах. Так як політичиня є цивільною особою,

не маючи жодного бойового досвіду, вона показує добру обізнаність у військових термінах, зокрема добре розуміється на поняттях найменуванні зброї та введення бойових дій, що дозволяє їй сміло конкурувати з чоловіками під час обговорення військових справ.

Однак, досліджуючи політичну діяльність Терези Мей неможливо оминати того факту, який вважається справжнім лінгвістичним досягненням – це створення власної авторської термінології Брексикону, яке підхопило населення Великої Британії, що стало справжнім громадським рухом. Тому дана політична діячка зробила великий внесок не тільки у політику Об'єднаного Королівства, проте й відзначилася також своїми лінгвістичними успіхами.

Аналізуючи синтаксичні аспекти промов Терези Мей, доведено, що політикиня дуже часто використовує особові та присвійні займенники задля позначення певних понять, щоб уникнути тавтології, також таким чином вона виражає власну належність до певного об'єкту. З психологічного аспекту, за допомогою такої особливості можна побачити ставлення Терези Мей до себе самої. Варто зазначити, що у промовах також використовується інверсія, задля підкреслення важливості ключових понять. Задля контакту з аудиторією політична лідерка використовує інверсію, тим самим заохочує публіку до аналізу та дискусії. Окрім того, у промовах політичної діячки є приклади пасивного стану, які допомагають подивитися на ситуації з об'єктивної точки зору, тобто без упередженого ставлення та емоцій політикині.

Оцінюючи діяльність Терези Мей, можна зробити такі висновки, що Тереза Мей – це видатна політична діячка, яка твердо слідує своїм принципам та порушує всі стереотипи про жінок на політичній арені. Вона увійшла у світову історію як радикальна особистість, яка відповідально ставилася до служіння своїй країні. На перший погляд такі категоричні дії

здаються авантюрами та забаганками особистих амбіцій, проте видно, що вона пройнята патріотизмом до Великої Британії та щиро переживає за її майбутнє. Можливо, з боку міжнародної політики, її політика виглядає жорстокою та не толерантною по відношенню до інших народів та країн, проте для неї у пріоритеті стоїть корінне населення та їхній добробут.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Косьянова О. Г. ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС: ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОНЯТТЯ. *Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара*. 2012. URL: http://confcontact.com/2012edu/tom1/33_Kosjanova.htm.
2. Попов Р. А. Політичний дискурс: проблема теоретичної ідентифікації. *Національна академія державного управління*. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/pol-prav/05prapti.pdf>.
3. Петренко В. Особливості визначення політичної мови. *Київський національний університет ім. Т.Шевченка*. 2007 (№2). С. 17-20.
4. Максимчук О.Л. Політичний дискурс: особливості та функції. «*Мова і культура*». 2010. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/6987/1/00molpdo.pdf>.
5. Куценко О.В., Слобоженко Р. А. Особливості англійських політичних промов. *Національний авіаційний університет*. 2010. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/21916/1/SLOBOZHENKO%20KUTSENKO.pdf>.
6. Нагорська Т.В. Структура текстів політичних промов У.Черчіля: лінгвориторичний підхід. *Культура народів Причорноморья*. 2007 №110. С. 54-56.
7. Гавриленко В. М., Тітарова Д.Ю. ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ УІНСТОНА ЧЕРЧІЛЯ. «*Молодий вчений*». 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4/31.pdf>.
8. Самойлова І.В., Подвойська О.В. ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ. *Херсон*. 2016 (№1). С. 235-237.

9. Політичне красномовство: агітаційна промова. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/rhetoric/30528/>.
10. Карпусенко Н.В., Карпусенко М. В. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНИХ СТРУКТУР ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ДЕБАТІВ Х. КЛІНГТОН ТА Д. ТРМПА. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. 2018 (33). С. 48-49.
11. Єрмоленко С. Гендерне питання в мовному та методичному аспектах. 2008 (3). С. 36-43.
12. Бутова І. Гендерна складова у політичному дискурсі США та України. 2012. URL: [file:///C:/Users/123/Downloads/Mandriv_2012_1_13%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/123/Downloads/Mandriv_2012_1_13%20(1).pdf).
13. Резникова Н. А Семантический анализ политической лексики. Вестник ТГПУ. Томск 2005. С. 50-52.
14. Full Text of Theresa May's Resignation Speech. 2019. URL: <https://www.nytimes.com/2019/05/24/world/europe/may-speech.html>.
15. Full text of the speech by Prime Minister Theresa May. 2017. URL: <https://static.rasset.ie/documents/news/theresa-may-speech.pdf>.
16. Theresa May's first speech to the nation as prime minister- in full. 2019. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/theresa-may-s-first-speech-nation-prime-minister-full-a7135301.html>.
17. Theresa May's speech on future UK-EU relations. 2018. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-43256183>.
18. Full Theresa May's speech on Brexit in Grimsby. 2019. URL: <https://brexitcentral.com/full-text-of-theresa-mays-speech-on-brexit-in-grimsby>.
19. Joint statement from Prime Minister May. 2018. URL: <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-from-prime-minister-may-chancellor-merkel-and-president-macron-following-president-trumps-statement-on-iran>.

20. How is Brexit changing English language. 2019. URL:
<https://qz.com/1737484/brexit-is-changing-the-english-language/>.
21. Theresa May's final speech as a prime minister. 2019. URL:
<https://www.gov.uk/government/speeches/theresa-mays-final-speech-as-prime-minister-24-july-2019>.